

Αθήνα, 30/9/2016

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς:

- Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: Απαράδεκτη η αδράνεια στο θέμα διαχείρισης των αγροτοκτηνοτροφικών αποβλήτων – Υπέρογκο πρόστιμο για τη Χώρα μας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ύψους 10 εκατομμυρίων ευρώ.

Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας, επιτρέπει στη Χώρα μας να διαδραματίσει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στον ενεργειακό χάρτη των Βαλκανίων, σε συνδυασμό, δε, με τη μεγάλη διαθεσιμότητα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μπορεί να προσφέρει σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες στους βιομηχανικούς τομείς της Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας.

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, η αναερόβια χώνευση (Α.Χ.) των αποβλήτων/υπολειμμάτων από αγροτοκτηνοτροφικές μονάδες, αποτελεί τον καθιερωμένο τρόπο απαλλαγής από τα απόβλητα με ταυτόχρονη παραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας με καύση του παραγόμενου βιοαερίου σε μονάδες συμπαραγωγής (ΣΗΘ, Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας). Ενώ, μετά τη διαδικασία του καθαρισμού και την αναβάθμισή του, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο

μεταφορών ή για έγχυση στο δίκτυο του Φυσικού Αερίου. Το βιοαέριο παράγεται από την αναερόβια χώνευση (Α.Χ.) κτηνοτροφικών κυρίως υποπροϊόντων, όπως είναι τα λύματα των χοιροστασίων, πτηνοτροφείων, βουστασίων καθώς και άλλων αγροτοβιομηχανικών μονάδων (π.χ. σφαγεία, τυροκομεία, ελαιουργεία, οινοποιεία, ιχθυοτροφεία κ.τ.λ.), τα λύματα των βιολογικών καθαρισμών, από ενεργειακά φυτά (καλαμπόκι, σόργο), καθώς και από την αποσύνθεση του οργανικού κλάσματος απορριμμάτων.

Η ανάπτυξη και εγκατάσταση τεχνολογιών βιοαερίου μπορεί και πρέπει να αποτελέσει μια σημαντική εναλλακτική λύση για τη διαχείριση των αποβλήτων, καθώς η ελληνική οικονομία διαθέτει έναν αναξιοποίητο θησαυρό, που μπορεί να συμβάλει μερικώς στην ενεργειακή αυτάρκεια της χώρας μας, υποκαθιστώντας ρυπογόνα ή εισαγόμενα καύσιμα, εξασφαλίζοντας έτσι υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και επιλύοντας, ταυτόχρονα, το συνεχώς διογκούμενο πρόβλημα της διάθεσης των απορριμμάτων.

Τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν είναι ιδιαίτερος σημαντικά, καθώς η πρώτη ύλη έχει μηδενική ή αρνητική αξία, ενώ τα προϊόντα της μονάδας παραγωγής έχουν εμπορική αξία. Ειδικά για τους αγρότες, θα μπορούσαν ενδεικτικά να αναφερθούν τα εξής πλεονεκτήματα λόγω χρήσης βιοαερίου :

- Η διαδικασία της Α.Χ. αποτελεί μια εναλλακτική μέθοδο μείωσης έως και εξάλειψης των παθογόνων οργανισμών από τα κτηνοτροφικά απόβλητα.
- Το παραγόμενο από μια μονάδα βιοαερίου λίπασμα είναι πλούσιο σε θρεπτικά συστατικά. Το λίπασμα αυτό, με τη σειρά του, θα βελτιώνει τη σύσταση και τη δομή του εδάφους, την αντοχή σε

ασθένειες του φυτού, αποτρέπει τη διάβρωση και διατηρεί την υγρασία και τα θρεπτικά συστατικά στο έδαφος.

- Αυξάνεται η απόδοση λίπανσης.
- Οι αγρότες εξοικονομούν χρήματα.
- Μειώνονται οι οσμές και η οπτική ρύπανση.
- Υπάρχουν σημαντικά περιβαλλοντικά και ενεργειακά οφέλη σε μια αγροτική περιοχή οργανικού κλάσματος

Σύμφωνα, μάλιστα, με τη σχετικώς ισχύουσα Οδηγία 2009/28/ΕΚ της 23.04.2009 αναφορικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ΑΠΕ, ο συνολικός στόχος για το μερίδιο ενέργειας από ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας είναι 20% και 10% στον τομέα των μεταφορών για το έτος 2020.

Μάλιστα, τα παραπάνω επιβεβαιώνονταν πλήρως από το 2009, οπότε και ίσχυσε το πρώτον η σχετική Οδηγία, και από τον τότε υπεύθυνο δέσμης έργων βιοαερίου του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) - Τμήμα Βιομάζας, κ. Χρήστο Ζαφείρη, ο οποίος σε σχετικές δηλώσεις του έχει αναφέρει χαρακτηριστικά ότι *"Υπάρχουν περίπου 239.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις του πρωτογενούς τομέα που παράγουν απόβλητα οργανικά. Τι τα κάνουν; Δεν πηγαίνουν πουθενά. Με βάση αυτά τα στοιχεία βγάζουμε αλγόριθμους και σχέδια. Έχουμε σε επίπεδο περιφέρειας, νομού, οικισμού τη δυνατότητα να γίνουν μονάδες παραγωγής βιοαερίου. Τα πιο πολλά οργανικά απόβλητα είναι στο νομό Θεσσαλονίκης. Παράγει πάνω από 2 εκατ. τόνους αποβλήτων, με ισχύ καυσίμων περίπου 40 MW" έχει».*

Όπως αναφέρει ο κ. Ζαφείρης και σε πιο πρόσφατη μελέτη του, στη Χώρα μας υπάρχουν τρεις περιοχές με υψηλό δυναμικό οργανικών αποβλήτων:

- η Λάρισα
- η Θεσσαλονίκη και
- η Βοιωτία,

στις οποίες είναι δυνατό να κατασκευασθούν κεντρικές μονάδες συνδυασμένης κώνευσης για παραγωγή βιοαερίου καθώς και κατάλληλες Μονάδες αναβάθμισης βιοαερίου για παραγωγή βιομεθανίου και έγχυση στο δίκτυο του Φ.Α. . Καθώς, μάλιστα, το βιοαέριο είναι το μόνο που μπορεί να οδηγήσει στην παραγωγή ‘ανανεώσιμου φυσικού αερίου’, σε αντίθεση με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που μπορεί να εξασφαλιστεί από περισσότερες ανανεώσιμες πηγές, η προώθηση μίας τέτοιας πρωτοβουλίας κρίνεται πλέον ει απαραίτητη σε άμεσο χρόνο, πολλώ δε μάλλον που το βιομεθάνιο αφενός μπορεί να εξασφαλίσει ενεργειακή επάρκεια στην Ευρώπη – και ως εκ τούτου και στην Ελλάδα- αντικαθιστώντας το εισαγόμενο Φυσικό αέριο σε ποσοστό από 10 έως και 30% σε χρονικό ορίζοντα από 2030-2050, με την αξιοποίηση των λιγνοκυτταρινούχων πρώτων υλών με την τεχνολογία της Αεριοποίησης και αφετέρου να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή ηλεκτρισμού, ως ενεργειακά αποδοτικότερο της χρήσης του βιοαερίου.

Στην Ελλάδα, υπάρχει μεγάλο δυναμικό αδιάθετων οργανικών αποβλήτων, που εκτιμάται σε 17 εκ τόνους ετησίως. Αντιλαμβάνεται κανείς εύκολα τα οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν για τη Χώρα, σε εποχές που το πρώτο και μοναδικό που αναζητούμε εναγωνίως είναι η Ανάπτυξη και οι επενδύσεις, ώστε να επανέλθει σε θετικούς ρυθμούς η οικονομία.

Δυστυχώς, όμως, η Ελλάδα, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές Χώρες, δεν έχει, παρά ελάχιστα, αξιοποιήσει το βιοαέριο ως ΑΠΕ, παρά το αξιόλογο δυναμικό αδιάθετων οργανικών αποβλήτων που διαθέτει.

Η τιμωρία της Χώρας μας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για το εν λόγω ζήτημα, είναι, δυστυχώς, γεγονός, και μάλιστα για δεύτερη φορά... Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η Ελλάδα δεν είχε εκπονήσει και θέσει σε εφαρμογή, εντός εύλογης προθεσμίας, σχέδιο διαχείρισεως των επικίνδυνων αποβλήτων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της Ένωσης ούτε είχε δημιουργήσει ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διαθέσεως των επικίνδυνων αποβλήτων, στο πλαίσιο του οποίου να εφαρμόζονται οι πλέον ενδεδειγμένες μέθοδοι για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας. Επιπροσθέτως, η Ελλάδα δεν είχε λάβει το σύνολο των μέτρων που απαιτούνταν για την εξασφάλιση, ως προς τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων, της τηρήσεως των κανόνων περί αξιοποιήσεως και διαθέσεως των αποβλήτων και περί αδειοδοτήσεως και εκμεταλλεύσεως των χώρων υγειονομικής ταφής. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι, πέραν της διάρκειάς της, η οποία υπερβαίνει τα έξι έτη (σημ.: από το 2009, οπότε και το Δικαστήριο είχε διαπιστώσει την παράβαση της Ελλάδας για πρώτη φορά με απόφασή του), η παράβαση της Ελλάδας είναι ιδιαίτερος σοβαρή, καθόσον δύναται να θέσει σε άμεσο κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία και να επιφέρει βλάβη στο περιβάλλον. Το Δικαστήριο επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι η κατασκευή διαφόρων εγκαταστάσεων καθώς και τριών χώρων αποθέσεως για την επεξεργασία των επικίνδυνων αποβλήτων δεν έχει ακόμη ξεκινήσει. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμη την επιβολή στην Ελλάδα της υποχρεώσεως καταβολής, στον προϋπολογισμό της Ένωσης, χρηματικής ποινής ύψους 30.000€ ανά ημέρα καθυστέρησης στην εφαρμογή των

μέτρων που απαιτούνται για τη συμμόρφωσή της προς την απόφαση του 2009, από της δημοσίευσής της σημερινής αποφάσεως και έως την πλήρη εκτέλεση της αποφάσεως του 2009.

Επιπλέον, το Δικαστήριο κρίνει ενδεδειγμένη, για την πρόληψη της επαναλήψεως ανάλογων παραβιάσεων του δικαίου της Ένωσης στο μέλλον, την επιβολή στην Ελλάδα της υποχρεώσεως καταβολής, στον προϋπολογισμό της Ένωσης, κατ' αποκοπήν ποσού ύψους 10 εκατομμυρίων ευρώ.

Βάσει των ανωτέρω,

ΕΡΩΤΩΝΤΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

- Προτίθεστε να διερευνήσετε τις δυνατότητες αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), και πιο συγκεκριμένα βιομάζας, ως εναλλακτικό καύσιμο ενέργειας με σημαντικά περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη σε αγροτοκτηνοτροφικές περιοχές με υψηλό δυναμικό;
- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε, ώστε να απλουστεύσετε τις σύνθετες γραφειοκρατικές διαδικασίες που οδηγούν σε μακροχρόνιες διαδικασίες αδειοδότησης;
- Μέσω ποιων προγραμμάτων (τόσο Εθνικών όσο και Κοινοτικών) σκοπεύετε να χρηματοδοτήσετε σχετικά ενεργειακά προγράμματα για την αξιοποίηση των αγροκτηνοτροφικών αποβλήτων;
- Προτίθεστε να προβείτε σε διαφημιστική εκστρατεία σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, προβάλλοντας τα πολλαπλά οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη από την ανάπτυξη έργων ΑΠΕ, ώστε να ενημερωθεί επαρκώς και σωστά η τοπική κοινωνία, με στόχο να καμφθούν τυχόν αντιστάσεις;

- Σκοπεύετε να προβείτε, σε συνεργασία με τις Περιφέρειες της Χώρας και τους λοιπούς αρμόδιους φορείς, σε ενέργειες χωροταξικού σχεδιασμού, ώστε να εκλείψουν τα τυχόν διοικητικά εμπόδια;
- Προτίθεστε να συνεργαστείτε με τις Ευρωπαϊκές αρχές, ώστε να προωθηθεί άμεσα η ίδρυση μιας Ευρωπαϊκής Τεχνολογικής Πλατφόρμας Βιομεθανίου – Βιοαερίου – διαχείρισης αγροκτηνοτροφικών αποβλήτων, ώστε να καταστεί δυνατή η σχεδίαση, δημιουργία και υλοποίηση προϋποθέσεων για την αποτελεσματική διαχείριση και ενεργειακή αξιοποίηση των αγροκτηνοτροφικών αποβλήτων;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Αναστάσιος Μεγαλομύστακας

Γεώργιος Κατσιαντώνης